

باسمه تعالی

دستورالعمل مدیریت مهندسی بهداشت محیط در ایام سوگواری سرور شهیدان

حضرت ابا عبدا... (ع)



با توجه به برگزاری مراسم عزاداری سالار شهیدان در ایام محرم و صفر به ویژه اربعین و ۲۸ صفر در جای ایران اسلامی عزیز و اهمیت سلامت عزاداران این را می طلبد که مدیریت کنترلی و پیشگیری به ویژه کنترل عوامل محیطی در راستای حفظ و ارتقای سلامت عزاداران با برنامه ریزی منسجم و مدون با اولویت کنترل بیماری کووید ۱۹ صورت پذیرد.

از طرفی عدم رعایت موازین بهداشتی در توزیع نذورات در صورت توزیع نذورات بصورت پخت غذا، در مراسم عزاداری، درمساجد، تکایا و هیئت ها و موكب ها می تواند احتمال بروز بیماری های مرتبط با آب و غذا به ویژه بیماری های عفونی روده ای و همچنین عدم رعایت بهداشت فردی و محیطی می تواند بیماری های مرتبط با محیط از جمله بیماری های تنفسی به ویژه کووید ۱۹ را افزایش دهد. لذا موارد ذیل به عنوان سیاست های برنامه های مهندسی بهداشت محیطی در دستور کار بهداشت محیط کشور در این ایام قرار میگیرد

سیاست های برنامه:

- ۱- هماهنگی
- ۲- پشتیبانی و خدماتی
- ۳- اطلاع رسانی و آموزش همگانی
- ۴- کنترل و بازرسی بهداشتی

۵- گزارش دهی

هماهنگی:

- ۱- معرفی یک نفر از همکاران بهداشت محیط به عنوان رابط برنامه به مرکز
- ۲- برگزاری جلسات هماهنگی درون بخشی با معاونت ها و واحدهای مرتبط دانشگاهی (معاونت/مدیریت غذا و دارو، اورژانس، آزمایشگاه کنترل مواد غذایی، گروه /مدیریت بیماریهای واگیر، آموزش سلامت و معاونت توسعه و منابع انسانی) به منظور حمایت و پشتیبانی فنی و خدماتی
- ۳- برگزاری جلسات برون بخشی با دستگاه ها و سازمان های مرتبط : سازمان تبلیغات اسلامی، ادارات کل اوقاف و امور خیریه، دفاتر ائمه جمعه، فرمانداری ها، شهرداری ها، بخشداران ها، فرماندهی نیروی انتظامی، دامپزشکی استان و شهرستان های تابعه، اتاق اصناف استان و شهرستان ها، ادارات کل صنعت، معدن و تجارت و ادارات متناظر شهرستانی، ادارات کل تعزیرات و مراجع قضایی و... به منظور همکاری مسئولین مرتبط
- ۴- برگزاری جلسات با استاندار و فرمانداران شهرستان های تابعه به منظور حمایت و جلب مشارکت سازمان های مرتبط
- ۵- طرح موضوع در ستاد مدیریت کنترل بیماری کووید ۱۹ استانی و شهرستان های تابعه
- ۶- برگزاری جلسات با هیئت های امنای تکایا و حسینیه ها و تشکل های مردمی و مذهبی و هیأت ها و مسئولین به منظور بازرسی اولیه از محل مورد نظر قبل از ایام و همکاری در ایام عزاداری
- ۷- برگزاری جلسات هماهنگی تخصصی با کارشناس مسئولان و کارشناسان و بازرسان بهداشت محیط
- ۸- تشکیل جلسه هماهنگی و آموزشی با مدیران و خادمین هیئت ها
- ۹- هماهنگی جهت انتخاب همیاران سلامت هیئت ها (حداقل از هر هیئت با اولویت نیروهای داوطلب بسیجی با حداقل مدرک دیپلم و یا دانش آموزان متوسطه و دانشجویان)
- ۱۰- هماهنگی جهت آموزش همیاران سلامت هیئت ها در راستای مشارکت در نظارت و کنترل فاصله گذاری و رعایت استفاده از ماسک و همچنین در صورت لزوم کنترل توزیع نذورات طبق پروتکل ابلاغی

پشتیبانی و خدماتی:

- ۱- تعیین تعداد تیم های عملیاتی و برنامه عملیاتی تیم ها
- ۲- تهیه تجهیزات و تأمین وسایط نقلیه مورد نیاز بازرسی برای کلیه تیم های عملیاتی

اطلاع رسانی و آموزش همگانی:

- ۱- آموزش و اطلاع رسانی در خصوص رعایت بهداشت فردی به ویژه رعایت استفاده از ماسک، فاصله گذاری و شستن و ضدعفونی مرتب دست و استفاده مناسب از تأسیسات بهداشتی و خدماتی و دفع

- مناسب پسماند و پساب ، رعایت بهداشت آب و موادغذایی در تکایا و حسینیه ها و محل های برگزاری عزاداری و توزیع نذورات و اطعام دهی بدون پذیرایی در محل هیئت
- ۲- اطلاع رسانی عمومی از طریق صدا و سیما استان
- ۳- اطلاع رسانی از طریق جراید و روزنامه های استانی و محلی
- ۴- آموزش کارشناسان بهداشت محیط در گیر در برنامه
- ۵- آموزش متصدیان و مسئولین خادمین هیئت ها و مساجد و حسینیه ها
- ۶- آموزش همیاران سلامت هیئت ها

کنترل و بازرسی :

- ۱- بازرسی بهداشتی از منابع تأمین و مخازن آب
- ۲- بازرسی بهداشتی از مدیریت پسماند مساجد، حسینیه ها و محل های برگزاری عزاداری با اولویت بهداشت فردی و فاصله گذاری اجتماعی
- ۳- بازرسی بهداشتی از کلیه مراکز و اماکن شهری و روستایی حساس با اولویت بهداشت فردی از جمله فاصله گذاری اجتماعی در کنترل کووید ۱۹
- ۴- بازرسی بهداشتی از تأسیسات عمومی از جمله سرویس های بهداشتی محل های برگزاری عزاداری (حسینیه ها، امامزاده ها و اماکن متبرکه دیگر و موبک ها و هیئت ها)
- ۵- کنترل بازرسی مستمر از شبکه های توزیع آب آشامیدنی
- ۶- نظارت مستمر بر امر پخت و توزیع مناسب غذا و نذورات در این ایام (در صورت پخت البته با مجوز و هماهنگی قبلی)
- ۷- سنجش مستمر عوامل محیطی و موادغذایی با دستگاه های سنجش پرتابل
- ۸- کنترل و بازرسی و ساماندهی دستفروشان موادغذایی در مبادی ورودی و خروجی شهرها و بین راهی

گزارش دهی:

- ۱- گزارش دهی مستمر به مسئولین استانی و شهرستانی
- ۲- گزارش مستمر به مرکز طبق فرمت پیوست

نکات ضروری در اطعام دهی در مراسم عزاداری محرم و صفر و اربعین (در صورت اطعام دهی با مجوز قبلی) که بایستی توسط افراد درگیر موضوع به ویژه مسئولین هیئت ها و هیئت امنای مساجد و حسینیه ها رعایت کنند:

۱. توزیع نذورات بصورت بسته های خشک در در منازل با اولویت منازل نیازمندان صورت پذیرد.
۲. در صورت پخت و پز بایستی هرگونه پخت و پز در مکان هایی با شرایط بهداشتی صورت پذیرد .
۳. کلیه افراد درگیر در توزیع آب و غذا باید دارای کارت بهداشت معتبر بوده و رعایت بهداشت فردی (استفاده از ماسک و دستکش) در هنگام ارائه خدمت ضروری است.
۴. مواد خام مصرفی باید سالم و بهداشتی باشد و توصیه می گردد از مواد غذایی مشمول بسته بندی که مورد تایید وزارت متبوع است استفاده شود .
۵. از فراورده های خام دامی با کشتار مجاز و یا بسته بندی شده که مورد تایید وزارت متبوع و سازمان دامپزشکی است استفاده شود .
۶. ذبح و قربانی در محل هیئت انجام نشود.
۷. از نمکهای بسته بندی ید دار تصفیه شده دارای مجوز ساخت از سازمان غذا و دارو در تهیه و پخت غذا، برنج استفاده شود .
۸. در تهیه غذا از روغن های دارای مجوز ساخت از سازمان غذا و دارو با ترانس پایین استفاده شود .
۹. از ظروف مناسب در آشپزی استفاده شود.
۱۰. از پذیرایی در هیئت پرهیز گردد.
۱۱. از نگهداری مواد غذایی پخته شده در دمای محیط به مدت طولانی (حداکثر دو ساعت) خودداری گردد. در صورت الزام به نگهداری بیشتر از دو ساعت، باید مواد غذایی پخته در زیر ۴درجه سانتی گراد یا در بالای ۶۳درجه سانتی گراد (روی شمعک گاز) نگهداری تا درجه حرارت ماده غذایی به زیر ۶۳درجه نرسد.
۱۲. از بسته بندی غذا بیش از دو ساعت قبل از مصرف خود داری شود. (بعضاً " هیئت ها و نذر دهنده ها غذا را چند ساعت قبل از مصرف عزاداران به اشتباه بسته بندی می کنند که اینکار باعث به خطر افتادن سلامت عزاداران می شود.)
۱۳. از نگهداری مواد غذایی خام و پخته شده در مجاورت هم در داخل یخچال و یا سردخانه خودداری شود
۱۴. در ضمن با نصب تابلوها و یا اطلاعیه ممنوعیت استعمال دخانیات و جمع آوری زیر سیگاری ها از استعمال مواد دخانی در محل های مسقف خودداری گردد.

۱۵. از آب آشامیدنی سالم استفاده گردد.
۱۶. در صورت استفاده از ظروف یکبار مصرف برای توزیع مواد غذایی گرم از ظروف یکبار مصرف مناسب دارای مجوز استفاده شود.
۱۷. ضمن رعایت نظافت، شستشو و گندزدایی مستمر سرویس های بهداشتی نسبت به نصب سیستم لوله کشی مایع دستشویی و یا نصب جای مایع محتوی مایع دستشویی اقدام گردد.
۱۸. پسماند های تولید شده به صورت بهداشتی جمع آوری، انتقال و دفع گردد. بویژه در کنار هراستگاه صلواتی سطل یا کیسه جهت جمع آوری مرتب ظروف و لیوان های یکبار مصرف استفاده شده نگهداری شود.
۱۹. از توزیع آب، شربت و یا شیر در بین دسته های عزاداری و یا در مراسم جدا " خود داری گردد.

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

معاونت بهداشتی

مرکز سلامت محیط و کار